

Til lovforslag nr. L 195. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 11. maj 2004

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v.

(Sprogstimulering af tosprogede børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen)

[af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs)]

1. Ændringsforslag

Undervisningsministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 24. marts 2004 og var til 1. behandling den 21. april 2004. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Sammenhæng med andre lovforslag

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (lovforslag nr. L 155) samt forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (lovforslag nr. L 194).

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 17. marts 2004 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 224. Den 15. april 2004 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Samråd

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til undervisningsministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et samråd med udvalget den 11. maj 2004. Ministeren har efterfølgende sendt udvalget det talepapir, der lå til grund for besvarelsen af spørgsmålet.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (SF, RV, EL og KD) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlem af udvalget finder, at dette lovforslag handler om fordomme. Fordomme om uddannelsesfjendske indvandrerforældre, der holder deres børn hjemme og nægter dem kontakt med omverdenen. Fordomme, som man helst skal puste til og blæse op i stedet for at koncentrere sig om at sikre støtte til de børn, der har behov for sprogstimulering.

Det handler om at ændre sprogstimuleringen af små børn fra et tilbud til tvang.

I dag har kommunerne pligt til at tilbyde sprogstimulering til børn i daginstitutioner og børn, der ikke er i daginstitutioner.

Hvorfor er det nødvendigt at ændre tilbuddet til tvang? I bemærkningerne til lovforslaget kan man læse, at »der er forældre, der ikke tager imod tilbuddet« (om sprogstimulering). »Det kan være børn fra familier, som ikke har tradition for uddannelse, eller hvor der ikke er forståelse for betydningen af, at barnet kan tale dansk ved skolestarten.«

Der er ingen oplysninger om, hvor mange børn der er tale om, eller hvordan Undervisningsministeriet er nået frem til karakteristikken af disse uddannelsesfjendske indvandrerforældre. Der er ingen dokumentation for lovforslaget.

Regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti lovgiver ud fra egne fordomme og er dermed med til at forstærke dem.

Der er kommuner, der ikke lever op til deres forpligtelse til at tilbyde sprogstimulering og ikke aktivt søger at få tosprogede børn i daginstitutioner. Derfor bør ministeren se at komme i gang med at følge op på de kommuner. Få kommunerne til at leve op til kravet om tilbud om sprogstimulering. Opsætte nationale kvalitetskrav til kommunernes tilbud om sprogstimulering. I stedet skrues der op for fordomme og forskelsbehandling.

Man indfører nu reelt undervisningspligt for en særlig gruppe børn fra 3-års-alderen. Man stempler minoriteterne som integrationsfjendtlige. Man skader sprogstimuleringen. Det er et tåbeligt lovforslag, som Enhedslisten ikke kan støtte.

Kristendemokraternes medlem af udvalget mener, at der er tre centrale problemstillinger ved indførelsen af obligatorisk sprogstimulering af tosprogede børn. For det første er der den kendsgerning, at regeringen med lovforslaget de facto indfører undervisningspligt for 3-årige tosprogede børn. Kristendemokraterne mener, at indførelsen af undervisningspligt for bestemte samfundsgrupper før grundskolen strider grundlæggende mod hele det danske uddannelsessyn

og er med til yderligere at stigmatisere en gruppe borgere i det danske samfund.

For det andet er der det tvangsmæssige element. Kristendemokraterne finder det essentielt, at samarbejdet mellem institutioner, kommuner og forældre grundlæggende bygger på frivillige tiltag, tillid og gensidig forpligtelse. Såfremt sprogstimulering bliver tvungen for en afgrænset gruppe mod forældrenes vilje, er der risiko for mistillid og manglende vilje hos den gruppe, det berører. Det vil have betydning for børnenes trivsel og indlæringsmuligheder og i sidste ende have en negativ konsekvens for netop børnenes sproglige udvikling.

Kristendemokraterne mener ikke, at regeringen har belæg for at konkludere, at obligatorisk sprogstimulering er den bedste og mest hensigtsmæssige løsning for at forbedre tosprogede børns skolegang. Det er f.eks. uvist, hvor mange tosprogede forældre, der ikke tager imod tilbud om sprogstimulering, og hvorfor de ikke gør det. Såfremt det har noget at gøre med den pågældende kommunes procedurer og redskaber på området, bør der først og fremmest sættes ind her.

Da regeringen fastholder den fremlagte løsning som værende effektiv, finder Kristendemokraterne det problematisk og diskriminerende, at man ikke vælger at tilbyde alle børn obligatorisk sprogstimulering, når det vurderes, at der er brug for det. Det er ikke kun tosprogede børn, der har sproglige vanskeligheder. Problemer med en mangelfuld sprogudvikling eksisterer også blandt børn med dansk som deres modersmål.

For det tredje fremgår det ikke af lovforslaget, hvilket niveau der almindeligvis kræves for at kunne begynde i skole på tilfredsstillende vis. I den forbindelse finder Kristendemokraterne det rimeligt at spørge, om det niveau ikke skal være opfyldt af alle børn, der begynder i skole?

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siunmut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger**Ændringsforslag**

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) I det under *nr. 6* foreslåede § 15 a, *stk. 2*, ændres »er omfattet af § 1, *stk. 1, 2. pkt.*« til: »skal sprogstimuleres.«

[Lovteknisk ændring]

2) *Nr. 7* affattes således:

Else Winther Andersen (V) fmd. Gitte Lillelund Bech (V) Christian Lund Jepsen (V)

Tina Nedergaard (V) Louise Frevert (DF) Karina Sørensen (DF) Helle Sjelle (KF)

Else Theill Sørensen (KF) Bodil Kornbek (KD) Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S)

Jeppe Kofod (S) Lene Jensen (S) Thomas Adelskov (S) Aage Frandsen (SF)

Margrethe Vestager (RV) nfm. Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

»7. I § 23 ændres i *nr. 3* »elever og« til: »elever,«, og efter *nr. 3* indsættes som nyt nummer:

»4) tilskud til sprogstimulering efter § 1, *stk. 1, 2. pkt.*, og«.

Nr. 4 bliver herefter *nr. 5.*«

[Lovteknisk ændring]

Bemærkninger

Til *nr. 1* og *2*

Der er tale om lovtekniske ændringer.

Oversigt over bilag vedrørende L 195

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Høringssvar samt høringsnotat fra undervisningsministeren
3	Endelig tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Bilag tilbagetaget
5	Spm. 2 om, hvordan ministeren vil definere, hvilke børn der har brug for sprogstimulering, til undervisningsministeren Spm. 3 om, hvordan ministeren vil finde frem til de pågældende børn, til undervisningsministeren
6	Svar på spm. 2 om, hvordan ministeren vil definere, hvilke børn der har brug for sprogstimulering, fra undervisningsministeren Svar på spm. 3 om, hvordan ministeren vil finde frem til de pågældende børn, fra undervisningsministeren
7	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
8	1. udkast til betænkning
9	Samrådsspørgsmål A om praksis ved den screening, kommuner foretager i henhold til folkeskolelovens § 4 a, stk. 1, til undervisningsministeren
10	Talepapir fra samråd 11/5-04 om samrådsspørgsmål A, fra undervisningsministeren